

POZVÁNKA NA PŮT MEDZILABORCE - KRÁSNY BROD

NEDEĽA 11. 06. 2023

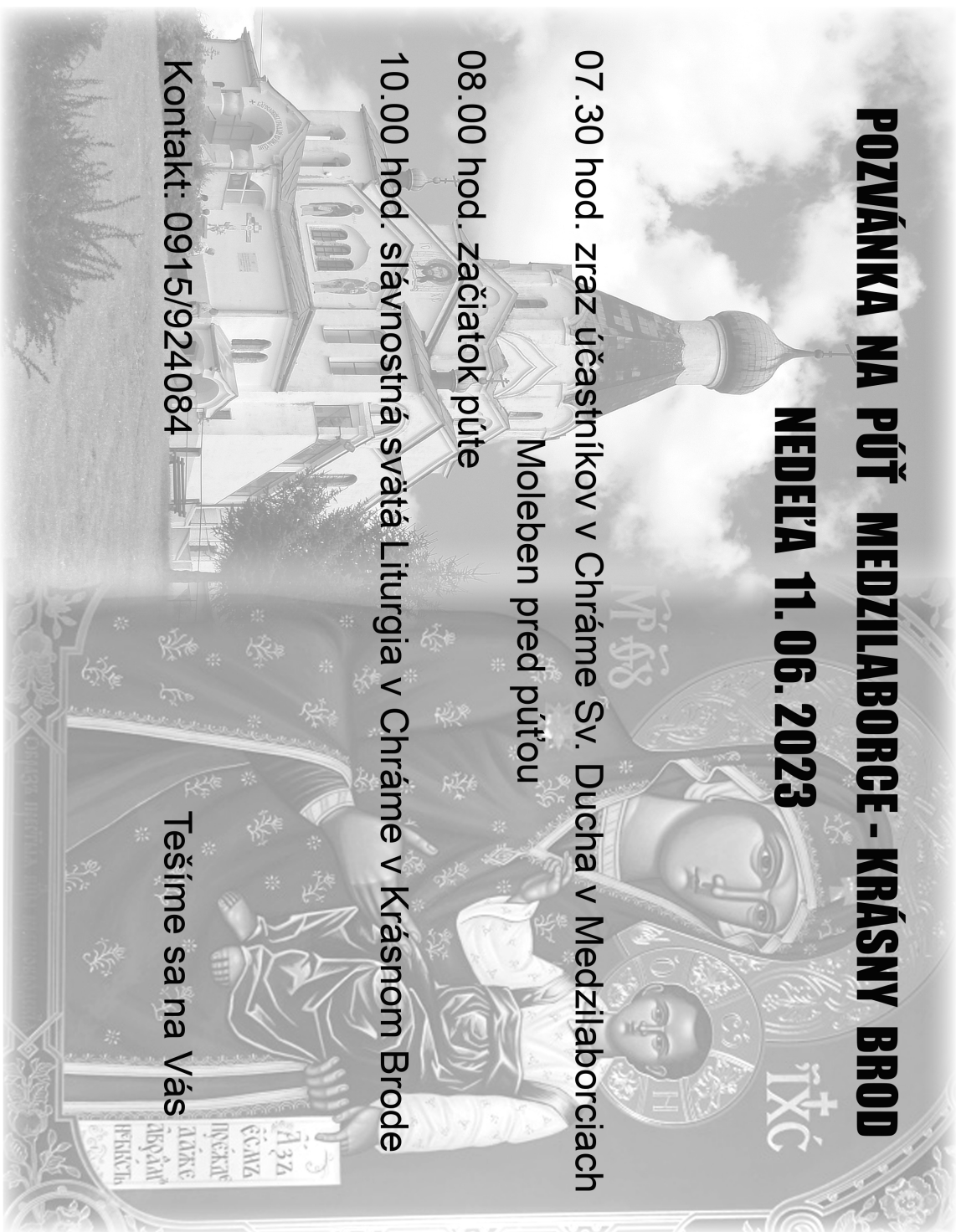
07.30 hod. zraz účastníkov v Chráme Sv. Ducha v Medzilaborciach
Moleben pred púťou

08.00 hod. začiatok púte

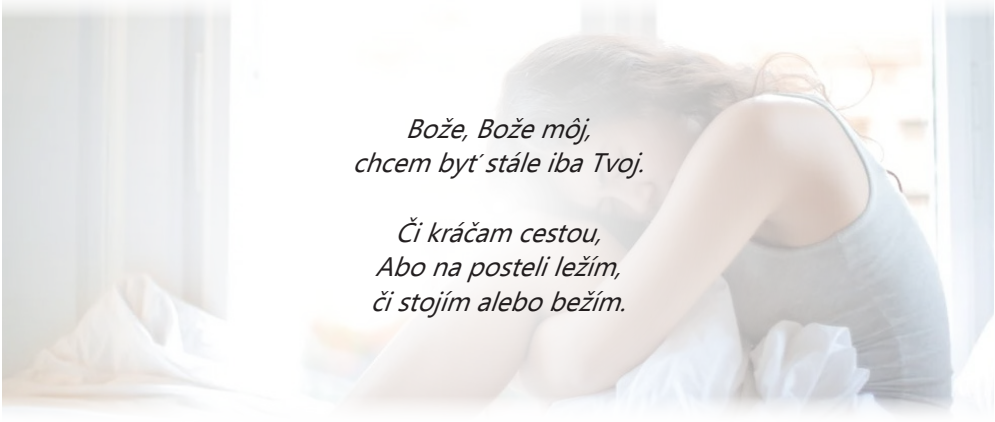
10.00 hod. slávnostná svätá Liturgia v Chráme v Krásnom Brode

Kontakt: 0915/924084

Tešíme sa na Vás

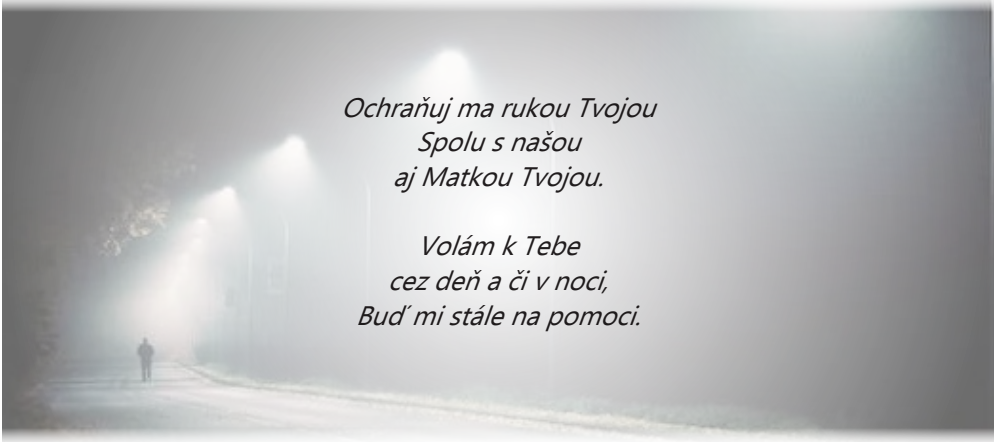

VOLANIE KU BOHU

*Bože, Bože môj,
chcem byť stále iba Tvoj.*

*Či kráčam cestou,
Abo na posteli ležím,
či stojím alebo bežím.*

*Ochraňuj ma rukou Tvojou
Spolu s našou
aj Matkou Tvojou.*

*Volám k Tebe
cez deň a či v noci,
Bud' mi stále na pomoci.*

*Ty si spása naša,
Ty si život náš.
Ty si stvoril človeka,
od počiatku až do veka.*

*Prijmi naše volanie,
Prijmi naše stonanie.
Bože, Bože môj,
Chcem byť stále iba Tvoj.*

Hypodiakon Georgij

PRAVOSLÁVNI SVÄTÍ ZÁPADNEJ EURÓPY – SVÄTÝ JÁN ŠANGHAJSKO-SANFRANCISKÝ A JEHO CESTA ZA ICH ZNOVUOBJAVENÍM

V jednom z našich prvých článkov v tejto rubrike sme hovorili o svätých západnej Európy. Ako vieme, do roku 1054, kedy nastala Veľká schizma, bolo kresťanstvo jednotné, a to pravoslávne. Samozrejme, od začiatku šírenia kresťanstva museli kresťania čeliť mnohým prekážkam a prenasledovaniu. Takto to bolo aj vo Francúzsku, Taliansku či Anglicku. Nám dnes známe a populárne mená ako napríklad Denis alebo Martin súvisia práve s pravoslávnymi svätými z týchto krajín, ktorých život sa datuje do prvých storočí. O niektorých svätých západnej Európy sme si hovorili už bližšie. V nasledujúcich číslach Istiny Vám ich priblížime viac, avšak v tomto čísle sa venujeme tomu, ako sa tieto životy pre svet stali po tak dlhom čase známe.

Svätý Ján Šanghajsko-sanfranciský sa tejto téme venoval počas svojho pôsobenia v západnej Európe, keď práve on inicioval a sám zhromažďoval čo najviac informácií o miestnych svätých. Ako sa sám vyjadril, pre kresťanov je priam povinnosťou, resp. zodpovednosťou, aby vedeli o životoch miestnych svätých, aby ich patrične uctievali a modlili sa k nim za svoju vlasť. Sv. Ján chodil do chrámov, v ktorých boli uložené ich sväte ostatky, vykonával bohoslužby na ich počesť a požiadal tamojších pravoslávnych kňazov, aby urobili to isté. Na konci jeho života boli jeho vedomosti o pravoslávnych svätých, západných aj východných, zdanlivo neobmedzené.

Ako príklad toho ako veľmi sa sv. Ján snažil o obnovu uctievania svätých, na ktorých sa na dlhé storočia zabudlo, Vám uvedieme svedectvo, ktoré raz poskytol o. Spiridon, kňaz, ktorý sv. Jána dobre poznal už od mladého veku. Keď Srbsko padlo do rúk komunistov, o. Spiridon a mnohí jeho spoluobčania Rusi sa usadili na hranici Talianska a Srbska v utečeneckom tábore v talianskom meste Terst. O. Spiridon bol vysvätený za kňaza v roku 1951 a bol pridelený slúžiť v chráme v Terste. V tom čase bol sv. Ján pridelený za biskupa západnej Európy, a tak navštívil o. Spiridona a jeho duchovné stádo v utečeneckom tábore v Terste. Keď sv. Ján prišiel na miesto, kde slúžil o. Spiridon, bol už plne informovaný o prvých západných svätých z Terstu - ako napríklad Justus mučeník, po ktorom bolo mesto pôvodne nazývané Justinopolis, sv. Sergej mučeník a sv. Frugifer, prvý biskup Terstu. Keď arcibiskup Ján zistil, že sa neurobilo nič pre uctievanie miestnych svätých, bol sklamaný. O. Spiridon neskôr povedal, ako ľutoval, že na to predtým nemyslel. Nikto nič také neurobil: na svätých z Terstu sa z veľkej časti zabudlo a bol to práve sv. Ján, kto obnovil ich miestnu úctu. Predtým, ako urobil čokoľvek iné v Terste, vzal o. Spiridona k ostatkom svätých. S kadidlom a krížom v ruke zostúpil do krypt pod katedrálami, kde boli podľa jeho dlhých zoznamov informácií pochovaní svätí. Spieval tropáre a kondaky napísané na kúskoch papiera, ktoré vyťahol zo svojich vreciek a prosil svätých, aby sa prihovárali za mesto. Ako pripomenul o. Spiridon, sv. Ján sa správal, akoby starí miestni svätí boli prítomní všade, kam kráčal. Pred odchodom z Terstu kontaktoval miestne rímskokatolícke duchovenstvo a získal od nich rôzne povolenia, aby pravoslávna cirkev v Terste

mala voľný prístup k ostatkom a miestam svätých. Potom dal o Spiridonovi inštrukcie, ako si pripomínať svätých, ako by mal brať svojich farníkov do svätýň všetkých miestnych svätých na ich sviatky, uctievať ich, spievať im bohoslužby a tak ďalej.

Počas pobytu v západnej Európe sv. Ján zbieral životy a ikony pravoslávnych svätých z mnohých rôznych západoeurópskych krajín, ktorí žili pred časom schizmy latinskej cirkvi. Keďže väčšina z týchto svätých nebola zahrnutá do žiadneho pravoslávneho kalendára svätých, sv. Ján zostavil zoznam týchto svätcov s informáciami o ich živote a predložil ho svojej biskupskej synode na zaradenie do pravoslávneho kalendára.

Sv. Ján vyzýval každého miestneho svätého, o ktorom sa dozvedel, aby poskytol nebeskú pomoc pri evanjelizácii nových krajín. Ako arcibiskup San Francisca povolal všetkých svätých Ameriky, vrátane najmiestnejšieho zo všetkých svätých, indiánskeho sv. Petra Aleuta, ktorý bol umučený v Kalifornii. Arcibiskup Ján mal obzvlášť veľkú úctu k sv. Hermanovi Aljaškému ako patrónovi americkej pravoslávnej misie. Usiloval sa o jeho kanonizáciu, čo sa stalo štyri roky po tom, ako sv. Ján odišiel k Bohu, a to v roku 1970.

Zvlášť sv. Ján hovoril o sv. Albanovi, prvom mučeníkovi Británie. Zo svojho malého portfólia vytiahol krátky život svätca spolu s pohľadnicou gotickej katedrály v meste St. Albans neďaleko Londýna, v ktorej bol svätec pochovaný. Sv. Alban, rovnako ako väčšina svätých západnej Európy, nebol v pravoslávnom kalendári; a svätý Ján vyjadril svoj názor, že by mal byť uctievaný pravoslávnymi kresťanmi, najmä v anglicky hovoriacich krajinách. Ako sa neskôr k tejto udalosti vyjadril o Serafim Rose, duchovné dieťa sv. Jána: „Nie je teda našou povinnosťou pamätať na Božích svätých a čo najvernejšie nasledovať príklad vladyku? T.j. poznať ich životy, žiť náš duchovný život neustálym čítaním, dávaním ich poznať druhým tým, že o nich hovoríme a tlačíme ich – a modlíme sa k svätým.“

Tatiana Vasiliou

JE HRIECH PLAGIÁTORSTVO?

že je to moja práca) a odovzdať ju vyučujúcemu?

Otázka:

Sláva Isusu Christu, otče! Študujem na fakulte humanitných vied, kde máme aj predmet z informatiky. Za celý semester z nej máme len 4 – 6 hodín. Informatike nerozumiem a nemám ju rád, ale v priebehu semestra musíme robiť zadania, aby sme dostali kredity. Je hriechom opísať prácu (kopírovať cudzie súbory/práce, opravovať ich, teda znižovať ich kvalitu, aby bolo vierohodnejšie,

Odpovedá protojerej Andrej Jefanov:

Sláva na viki Bohu! Milý študent, zdá sa mi, že nezádávate takúto otázku preto, aby ste si ujasnili, či je to hriech, ale skôr preto, aby ste mohli zodpovednosť za svoje rozhodnutie preniesť na kňaza, že keď teda duchovný odsúhlasí, budem opisovať. A nielen to. Dovolím si predpokladať, že ak dostanete inú odpoveď, akú by ste chceli, budete sa to pýtať ďalej na iných portáloch dovtedy, kým Vám nejaký kňaz nepovie o svojej skúsenosti, ako aj on raz nestíhal a tiež skopíroval seminárku či referát a nakoniec sa všetko dobre skončilo. Takže, milý študent, nebudem odpovedať na túto otázku, je to na Vás.

Hriech znamená urobiť to, čo je protivné Bohu a odporuje ľudskej prírode. Je klamstvo opísaná práca? Áno, samozrejme, ak cudziu prácu prezentujete ako svoju, je to hriech. Avšak prakticky každá študentská práca, ak to samozrejme nie je vlastný výskum, je vystavaná na porovnávaní zdrojov. A keďže informatika je aj tak v živote potrebná a študentovi spoločenskovedného odboru sa zídu vedomosti z najmenej očakávaných oblastí, odporúčal by som Vám preštudovať si tému, ktorá je Vám z informatiky najbližšia a urobiť hoci malú a jednoduchú, ale vlastnú prácu, ktorá by bola spojená s Vašimi vedeckými záujmami, ak sa už vykryštalizovali, alebo jednoducho s tým, čo Vás zaujíma. Formálne bude práca z informatiky a v skutočnosti nebudete ani podvádzať a prehĺbite vedomosti v tom, čo Vás zaujíma a potrebujete k profilovému premetu. Nech Vás Hospod' blahosloví!

Zdroj: foma.ru/greh-li-spisat-referat.html

JE HRIECH HRAŤ LOTÉRIU, AK CHCEM ZAROBÍŤ DEŤOM NA BÝVANIE?

Otázka:

Môžem hrať lotériu, keďže nevidím iný spôsob ako zarobiť svojim synom na bývanie? Pracujem v škole s malým platom a muž tiež. Chcem, aby deti mali svoje vlastné rodiny, a zároveň chápem, že takýto zárobok nie je získaný mojim úsilím, preto mám pochybnosti.

Odpovedá jerej

Jevgenij Murzin:

Ak by sme aj rozoberali hru lotérie z racionálnych, pragmatických stránok, šanca vyhrať sumu, ktorá by stačila na kúpu vlastného bývania pre Vaše deti, je žalostne mizivá. Ak sa pozrieme na štatistiky, uvidíme, že takéto obrovské výhry padnú iba výnimočne a zvyčajne sa veľmi medializujú. Tieto informácie si môžete sama ľahko overiť zadáním kľúčových slov do vyhľadávачa na internete. V konečnom dôsledku sa tak môže stať lotéria pre Vás zbytočnou stratou peňazí a neprinesie Vám nič okrem sklamaní.

Ale je tu aj duchovná stránka problému. Kúpa žrebov kvôli zisku je v rozpore s tým, čo povedal Boh Adamovi: „*V pote tváre budeš jesť chlieb,*“ (Ex 3, 19) a môže postupne prerásť v naozajstnú vašu podobnú závislosť na hraní hier, kvôli ktorej budete potrebovať dlhú psychologickú a duchovnú rehabilitáciu. A nakoniec, prečo si myslíte, že ste povinná zabezpečiť svojim deťom bývanie? Deti vyrastú, nájdu si prácu a samy sa budú môcť postarať o strechu nad hlavou. Mnohí mladí tiež v súčasnosti bývajú v podnájme a nie je to niečo, za čo by sa mal človek hanbiť. Myslím si, že namiesto toho, aby ste sa báli o budúce bývanie svojich detí, radšej sa sústreďte na to, aby ste im dali dôstojnú výchovu a vzdelanie. V takom prípade sa v živote určite nestratia.

Zdroj: foma.ru/greh-li-igrat-v-lotereyu-hochu-zarabotat-detyam-na-zhile.html

Foto: udalening.ru/kak-spisat-na-olimpiade/, qazaqstan.tv/news/77277/

Preklad J. Kapraľová

RÍMSKA CIRKEV

Uvedené cirkevné strediská, najvýznamnejšie spomedzi apoštolských obcí, prevýšila však svojím významom cirkev rímska. Význam Ríma vzrástol a postupne mohutnel v cirkevnom ohľade najmä potom, čo padol Jeruzalem. Kresťanstvo sa v Ríme objavilo veľmi skoro po založení cirkvi, ale túto cirkevnú obec nezaložil ani sv. Peter, ani sv. Pavol.

Prvé semená kresťanskej viery tu zasiali azda tí jednoduchí židovskí pútnici, ktorí sa zoznámili s kresťanskou vierou v Jeruzaleme a stali sa žiakmi apoštolov. Vo viere ich utvrdil apoštol Pavol listom, ktorým prehovoril k problémom kresťanov z pohanstva (čítaj list Rímskym!) a potom, keď prišiel do Ríma osobne, hoci ako väzeň a kázal tu, ako hovoria Skutky apoštolské, slovo Božie bez zábran, *„celkom smelo a bez prekážky“* (Sk 28, 31). Tu sa slovo Božie dostalo až na cisársky dvor. O inom apoštolovi okrem Pavla, ktorý by snáď bol prišiel do Ríma alebo založil rímsku cirkev, Písmo Sväté nehovorí. O sv. Petrovi vieme, že bol na Apoštolskom sneme v Jeruzaleme a potom v Antiochii v r. 48-49, podľa údajov z jeho listov. Písal listy z Babylonu, čo, pravda niektorí chápali ako Rím, ale nie je vylúčené, ba skôr veľmi pravdepodobné, že v Babylone, v Mezopotámii, kde bola silná skupina Židov, naozaj pôsobil a odtiaľto písal. Je však celkom isté, že vtedy, keď apoštol Pavol písal svoj list do Ríma (v rokoch 57-58), Peter tu nebol a nemohol byť, ináč by Pavol nezabudol ho pozdraviť medzi ostatnými, ktorých menuje na konci listu k Rímskym. Tiež druhý list svätého Petra je písaný z Babylonu a je adresovaný tým istým kresťanom ako list prvý, t. j. kresťanom maloázijských obcí. Dnes už sa nikto neodváža tvrdiť, že Peter žil v Ríme 25 rokov. Podľa tradície, ktorú uznáva Pravoslávna cirkev, svätý Peter zomrel v Ríme mučeníckou smrťou - bol ukrižovaný hlavou dolu - v dobe prenasledovania za cisára Neróna. Svätý Peter nebol však rímskym „biskupom,“ lebo apoštolát a episkopát boli dve rôzne funkcie v cirkvi. Funkcia dvanástich apoštolov Christových je univerzálna, nebola viazaná na jedno určité miesto a bola neprenosná.

Ako prvý biskup v Ríme je v historických prameňoch označovaný Linus, ďalej Cletus alebo Anacletus, tretí Clemens. Až z druhej polovice 2. storočia existuje tradícia, že Peter vôbec v Ríme bol tam kázal a zomrel ako mučeník. Teória o tom, že svätý Peter založil v Ríme kresťanskú cirkev, je neskoršieho dát a vznikla z pretenzie rímskej cirkvi dokázať, že Rím má jurisdikčný primát v cirkvi.

Východná cirkev vždy tvrdila toto: Peter naozaj bol prvým medzi apoštolmi a mal dočasne akési staršinstvo, ale nemal žiadnu výnimočnú vládu v zmysle jurisdikčnej moci nad ostatnými apoštolmi. Všetci apoštoli mali rovnaké poverenie od Pána a získali rovnakú moc Ducha Svätého. Teória, že vraj bolo nutné, aby Pán odovzdal „úrad“ náместníka Christovho v cirkvi apoštolovi Petrovi a že vraj bolo nutné, aby sv. Peter odovzdal tento „úrad“ rímskym biskupom, je výplodom logiky, ktorá nemá odôvodnenie ani vo Písme Svätom, ani vo svätej Tradícii cirkvi. Najstaršia cirkev žila vierou, že Isus Christos sám neviditeľne riadi svoju cirkev, lebo povedal: *„Ajhľa, ja som s vami po všetky dni, až do konca sveta“* (Mt 28, 20), že sám Duchom Svätým vedie

cirkev. Všetci biskupi ako nástupcovia svätých apoštolov majú tie isté práva a povinnosti v cirkvi a sú si vzájomne rovní. Apoštolský snem v Jeruzaleme ukázal, že ťažké problémy cirkevného života neriešil len Peter svojou autoritou, ale celá zhromaždená cirkev, teda cirkvi bol daný vzor na riešenie takýchto problémov i do budúcnosti. Uznávať neomylnosť a domnelý primát jedného nad cirkvou by znamenalo prestať veriť v neviditeľnú prítomnosť Isusa Christa v cirkvi a v moc Svätého Ducha, ktorá pôsobí v cirkevnom zhromaždení. Preto do cirkvi nepatrí žiadny mocenský primát.

Vtedy, keď v rímskej cirkvi bol biskupom Linus, Cletus, či Clemens (Kliment), žil v Efeze ešte svätý apoštol Ján. Bolo by absurdné sa domnievať, že títo rímski biskupi mali nadvládu nad apoštolom, miláčikom Pána a autorom štvrtého Evanjelia. Pravoslávna cirkev nepopiera svedectvo tradície o pobyte sv. Petra v Ríme, primajúc to „bona fide“ z rímskej tradície a pravoslávni cirkevní historici väčšinou nezdediajú extrémny názor kritiky, že tam vôbec nebol. Držíme sa však tiež pevne pôvodného ponímania cirkvi ako Tela Christovho, v ktorom sám Spasiteľ je Hlavou cirkvi a svoju cirkev prostredníctvom biskupov a kňazov neviditeľne riadi.

Rímska cirkev ako cirkev hlavného mesta, cirkev najpočetnejšia, ozdobená mnohými príkladmi mučeníctva za vieru a obetavou láskou, ktorú preukazovala v prvých storočiach sesterským cirkvám, získala vážnosť v kresťanstve a rímsky biskup ako predstaviteľ tejto cirkvi bol neskôršie považovaný za prvého medzi rovnými v zmysle historického (nie však mocenského) primátu. Je to zásada vyjadrená vetou: „primus inter pares“ (prvý medzi rovnými).

Dávid Horváth

Zdroj: Cirkevné dejiny I. Úvod a prvé obdobie cirkevných dejín, Pavel Aleš

SVÄTÝ ALEXEJ TÓTH (24. 4. / 7. 5.)

Otec Alexej sa narodil 18. marca 1854 v obci Kobylnica pri Gíraltovcich. Pochádzal z kňazskej rodiny. Jeho otec a brat Viktor boli kňazmi a strýko Nikolaj bol biskupom v Prešove. Alexej dostal výborné vzdelanie.

Ovládal niekoľko jazykov, s veľkým záujmom študoval cirkevnú históriu a kanonické právo. Rok študoval v rímskokatolíckom seminári v Stregone a tri roky v uniatskom seminári v Užhorode. Štúdiá teológie dokončil v Prešove. Oženil sa s dcérou uniatského duchovného Mihaliča, Rozáliou. 18. apríla 1878, bol vysvätený a ustanovený za kaplána v Homrogd (Maďarsko). Skoro mu zomrela manželka a jediný syn. Táto tragická udalosť ho priviedla k ešte oddanejšej službe Bohu. Stal sa tajomníkom prešovského biskupa Nikolaja Tótha a riaditeľom sirotinca. V r. 1881 ho biskup Tóth vymenoval za riaditeľa uniatského seminára v Prešove, v ktorom prednášal cirkevné dejiny a kanonické právo.

Farnosť Chrámu svätej Márie v Mineapolise v Minnesote (USA) poslala prešovskej eparchii žiadosť o duchovného a zároveň peniaze na cestu. V októbri 1889 bol za duchovného tejto farnosti ustanovený otec Alexej (15. 11. 1889 pricestoval do Ameriky a 27. 11. na Deň Vďakyvzdania slúžil prvú liturgiu v Mineapolise).

Mesiac po svojom príchode, odišiel predložiť osobné doklady a požiadať o požehnanie miestneho rímskokatolíckeho arcibiskupa Irelanda, ktorý stál na čele amerických rímskokatolíkov. Ireland, oddaný záujmom amerikanizácie, odmie-

tol používanie iného jazyka počas bohoslužieb než anglického, zároveň odmietol uznať otca Alexeja ako zákonného katolíckeho duchovného a nedovolil mu slúžiť v jeho biskupstve.

Napriek pochybnostiam, ktoré sa objavili, otec Alexej a jeho veriaci neprestávali v hľadaní vecí potrebných pre Cirkev. Ako napísal v r. 1896 pravoslávnenému biskupovi Nikolajovi, keď mal finančné problémy, „stále vyzýval Božie meno a ne strácal srdce, ani neupadal do beznádeje.“

Nielenže neupadal do beznádej, ale vidiac tieto problémy, vrhal sa do nich s podnikateľským duchom. Otvoril malú predajňu potravín, kde pracoval ako pekáť. Z týchto malých príjmov živil seba, pomáhal chudobným veriacim a zisk z obchodu použil na zaplatenie správcu chrámu a kantora.

Neustále úsilie vtedajších rímskokatolíckych biskupov o ovládnutie gréckokatolíckeho duchovenstva a veriacich, ho doviedlo zamyslieť sa nad svojou vierou. 8. decembra 1890 napísali list na ruský konzulát, kde žiadali o stretnutie s biskupom Vladimírom.

27. januára 1891 otec Alexej zvolal mimoriadne zhromaždenie rady a veriacich, kde jednomyseľne schválili prechod do Pravoslávia. Vo februári 1891 otec Alexej spolu s veriacim Pavlom Podanym prišli na Ruský konzulát, kde sa stretli s biskupom. Otec Alexej vyhlásil svoju túžbu slúžiť pravoslávnej Cirkvi, zachovávať jej vieru. Biskup Vladimír súhlasil s ich vstupom do Pravoslávnej Cirkvi. Rusi boli prekvapení existenciou uniátov v Amerike a boli dojatí horlivou túžbou vrátiť sa späť do Cirkvi ich otcov.

25. marca 1891 biskup Vladimír prijal otca Alexeja spolu s jeho 361 veriacimi do zväzku Pravoslávnej Cirkvi. Veriaci volali: „Sláva Bohu za Jeho veľkú milosť!“ V júli 1892 boli Posvätnou Synodou Ruskej cirkvi prijatí oficiálne do pravoslávnej aljašskej a aleutánskej eparchie.

Napriek tvrdým podmienkam a všetkým prekážkam, ktoré sa mu neustále stavali do cesty, otec Alexej pokračoval vo svojej začatej práci v Amerike. Našiel si aj čas písať veriacim, ktorým radil ako žiť podľa pravoslávnych spôsobov, kde kládol dôraz na výchovu, čistotu, triezvosť a

naučanie od detského veku náboženskému a bohoslužobnému životu. Bol uznávaným kazateľom, ktorý svedčil o pravosti pravoslávnej viery. Často ho posielali učiť a kázať do slovanských komunit na východe Spojených Štátov, dokonca do Kanady, kde vysvetľoval rozdiely medzi Pravoslávím a inými kresťanskými vyznaniami, pričom zdôrazňoval, že cesta k spásu je v Pravosláví.

7. mája 1909 otec Alexej odišiel na večnosť k svojmu Stvoriteľovi. Bol pochovaný vo Svätotichonskom monastieri v Južnom Canaane, Pennsylvánia. Jeho misijná práca mala veľký vplyv na návrat do Pravoslávia mnohých ľudí v Amerike aj na Slovensku. Práve otec Alexej Tóth bol osobne svedkom návratu do Pravoslávia okolo 20 000 Karpato-Rusov a Haličanov, zriadenia alebo návratu 17 farností z celej Ameriky. Za spoluúčasti pokračovateľov jeho diela v Amerike a Európe počet veriacich navrátených do Pravoslávia dosahuje takmer štvrt milióna.

Pre svoju prácu pre Boha a sväté Pravoslávie bol Alexej Tóth slávnostne kanonizovaný za svätého 29. mája 1994. 7 rokov po smrti svätého Alexeja, bolo nájdené jeho telo neporušené. Ostatky svätého Alexeja Tótha sú uložené na viacerých miestach na Slovensku, napríklad: v biskupskej kaplnke na Úrade Eparchiálnej rady Michalovsko-košickej pravoslávnej eparchie v Michalovciach, v chrámoch cirkevných obcí - Zemplínska Široká, Poprad, Bardejov, Zemplín.

Zuzana Sadilková

Zdroj: novy.kloko.cov.webnode.sk; pravoslavie.eu. **Foto:** facebook.com/groups/1617414628512294

HMOTNÉ A NEHMOTNÉ HODNOTY V LITURGICKOM ŽIVOTE PODĽA SVÄTÉHO PÍSM

Božský Spasiteľ Isus Christos hovorí. „*Nie samým chlebom žiť bude človek, ale každým slovom Božím*“ (Lk 4, 4). Tieto slová ukazujú na výlučne upriamenie hľadania hodnôt v živote človeka. Hmotné, teda pominuteľné hodnoty majú slúžiť a byť užitočné pre človeka na jeho telesný a duchovný rozvoj v pozemskom živote. Na druhej strane nehmotné, nepominuteľné hodnoty sú duchovné a preto ich nezničí ani hrdza, ani tlenie. Sú získané v súlade s Božou vôľou, preto privádzajú človeka k večnému životu. Cez nich sa človek zjednocuje s Christom a má možnosť stať sa účastníkom a dedičom Božieho Kráľovstva.

Isus Christos prišiel na túto Zem v podobe sluhu. Mnoho trpel pre naše spasenie, ale práve pre túto svoju vernosť nebeskému Otcovi a veľkému dielu našej spásy postavil Ho Boh Otec po svojej pravici v Jeho božskej sláve, akú mal ešte pred stvorením sveta i pred svojím vtelením ako Syn Boží. Nikto netrpel ako Christos, nikto nebol tak oslávený ako On. Túto pravdu veľmi presne a presvedčivo vyslovil svätý apoštol Pavel v tých slovách: „*Seba samého ponížil, bol poslušný až na smrť, a to na smrť na kríži. Preto Ho Boh nad všetko povýšil a dal mu meno, ktoré je nad každé meno, aby sa pred menom Isusovým sklonilo každé koleno v nebi, na Zemi i pod Zemou, a aby každý jazyk vyznával, že Isus Christos je Pán, na slávu Boha Otca!*“ (Flp 2, 8-11).

Abý človek nezabudol na hranicu svojej prospešnej potreby získavania chleba, Cirkev pripomína Christove slová, aby človek hľadal predovšetkým Božie Kráľovstvo, teda nehmotnú hodnotu. Ako apoštolí nemohli zostať na hore Tábor, ale museli podstúpiť mnohé so svojím Učiteľom a vidieť i Jeho smrť na kríži, na hore Golgote, podobné je to aj s nami. Ani my sa nemáme zastaviť na pol ceste, keď poznáme, že

život v Christu prináša spásu, a máme sa naplno zriecť tohto starého a hriešneho človeka a obliecť sa v nového Christa, v ktorom prebýva plnosť Božstva telesne (Ef 3, 19), v Jeho smrť, vzkriesenie z mŕtvych a oslávenie, prejsť Golgotou i Jeleonskou horou.

Cesta, ktorou išiel Isus Christos sa má stať spasiteľnou cestou každého pravoslávneho kresťana, lebo iba On je pre nás tá pravá Cesta, Pravda i Život (Jn 14, 8). Christos trpel za všetkých ľudí, keďže Boh chce, aby všetci ľudia boli spasení a došli k poznaniu pravdy (1 Tm 2, 4), pre všetkých otvoril nebo, pre všetkých stal sa Cestou vedúcou k nebeskému Otcovi, do večného života. Preto si musíme uvedomiť, že všetky hodnoty, ktoré nadobudneme čestne sú od Boha a človek ich môže užívať. To, akou cestou sa k týmto hodnotám vydáme nám ukáže aj stav, v ktorom sa duchovne a liturgicky v živote nachádzame. Otázne ostáva, aký vzťah potom máme k hodnotám, k Bohu a k nášmu blížnemu. Máme tu mnoho príkladov vyjadrených vo Svätom Písme napr. o vinici (Mk 12, 1-9), o talentoch (Mt 25, 14-30), alebo o majetku danom na dočasnú správu (Lk 16, 1-13). Je potrebné si uvedomiť, že skutočným vlastníctvom všetkého stvorenstva je jedine Boh.

Človek si nič na tento svet sám osobne nedoniesol. Ak budeme chamtiví a závislí na bohatstve, strácame normálny vzťah k Stvoriteľovi, človeku i celému stvorenstvu. Veľmi zreteľne to vyjadril sám Spasiteľ Isus Christos slovami: *„Dajte si pozor a varujte sa akéhokoľvek lakomstva, lebo život človeka nezáleží v rozhojňovaní jeho majetku“* (Lk 12, 15). Život človeka má svoje teologické poslanie dané Bohom, preto akéhokoľvek iné smerovanie človeka je v rozpore sa zmyslom života človeka, jeho poslaním i existenciou vôbec. Materiálne bohatstvo nie je prekážkou pre duchovný život človeka, ale ten závisí od vzťahu človeka k bohatstvu. Vo Svätom Písme vidíme mnoho príkladov bohatých, no pritom spravodlivých ľudí napr.: Jób, Abrahám, Nikodém, Jozef z Arimatie, ale všetko závisí od toho, ako človek s týmto bohatstvom nakladá.

V duchovnom živote človeka veľmi vážnu úlohu zohráva milodar. Je nielen prejavom našej duchovnej zrelosti, ale aj prostriedkom, ktorým ďalej duchovne rastíme. Milodarom sa duchovne formuje osobná vyspelosť nás ľudí. Uvedomenie si, že niekto potrebuje pomoc a my sme ochotní pomôcť, má veľmi pozitívny charakter a taktiež formuje náš duchovný život a naše hodnoty. Je to veľmi osožné a prospešné pre náš duchovný život, pre náš liturgický život a čo je hlavné, pomáha nám to na našej ceste k spaseniu našej duše. Je veľmi potrebné a prospešné, aby pre náš duchovný rast a naplnenie Božieho prikázania *„milovať budeš blížneho svojho ako seba samého,“* sme sa delili so svojimi blížnymi formou bratskej pomoci milodaru, hlavne, keď to náš blížny potrebuje. Práve milodar je určený na budovanie vzťahu lásky k blížnemu, Božiemu stvoreniu. V prípade pomoci blížnemu je naše srdce naplnené láskou k Bohu a človeku. Máme radosť a uspokojenie z vykonaného skutku, lebo práve ten je prejavom nášho plnenia Božej vôle.

Mgr. Daniel Havaj

OVOCNÝ KOLÁČ

Ingrediencie: 250 g polohrubej múky, 150 g kryštálového cukru, 1 prášok do pečiva, 1 kokosový vegánsky jogurt, 100 ml vody, 200 ml oleja, slivky, škoricový cukor, práškový cukor mletý mak, alebo jahody, Granko
Posýpka: 50 g kryštálového cukru, 100 g hrubej múky, 50 g palmarinu

Postup: Všetky prísady na cesto spolu zmiešame a vylejeme na plech vystlaný papierom na pečenie. Namiesto kokosového jogurtu môžete použiť aj biely alebo ovocný, ale kokosový dodá koláču celkom inú, lepšiu chuť.

Pre slivkový koláč cesto posypeme makom zmiešaným s práškovým cukrom. Na mak naukladáme slivky prekrojené na polovicu a posypeme škoricovým cukrom. Nakoniec vrch posypeme posýpkou.

Pre jahodovú verziu na vrch cesta nasypeme Granko alebo kakao, naukladáme prekrojené jahody, môžeme tiež posypať škoricovým cukrom a zasypeme posýpkou. Pečieme na 170°C 20-30 minút, kým cesto nezružovie a nevytiahneme čisté špáradlo.

CVIKLOVÝ ŠALÁT S TOFU SYROM

Ingrediencie: 200 g sterilizovanej cvikly, 4 väčšie sterilizované uhorky, 150 g sterilizovaného hrášku, 150g tofu syra, vegetu, 1 lyžicu sójovej omáčky, 1 biely vegánsky jogurt alebo vegánsku smotanu, 1 cibuľa, 2 lyžice oleja

Postup: Cviklu a cibuľu najemno nastrúhame a polejeme olejom. Necháme odstáť cca 30 minút. Pridáme nstrúhaný tofu syr, nakrájané uhorky, hrášok, sójovú omáčku, jogurt, vegetu a necháme v chladničke odležať.

Zuzana Sadilková

Zdroj a foto: život.pluska.sk; varecha.pravda.sk

OVEČKA

Eliáš

Eliáš je starozákonný prorok, ktorý žil asi v 9. storočí pred Christom. Pôsobil v izraelskom kráľovstve. Je príkladom, že Boh sa stále stará o nás a pošle nám do cesty všetko, čo je nám na osoh. Taktiež sa s touto veľkou osobou spája aj príbeh na hore Karmel. Za vlády kráľa Achaba ľudia, kňazi a nepraví proroci uctievali falošných a nepravých bohov. A tak prorok Eliáš vyšiel na horu Karmel a s ním aj izraeliti uctievať falošných bohov, aby sa presvedčili o pravosti nášho Boha. Na hore mali falošní – Baálovi proroci postaviť oltár a taktiež aj prorok Eliáš mal postaviť oltár. Na oltáre mali nakladať drevo

a položiť rozsekané obetné zviera, ale oheň nemali rozkladať. Potom mal Eliáš volať k Bohu, aj Baálovi proroci mali volať k Baálovi. Boh, ktorý odpovie ohňom, je pravý Boh. Baálovi proroci skoro celý deň prosili Baála, aby prijal obetu, robili si zárezy, až boli celí skrvavení, ale odpoveď nedostali. V čase večernej obety Eliáš zavolať k sebe ľud, postavil oltár z dvanástich kameňov (podľa počtu kmeňov Izraela), na obetu naliať 3 plné vedrá vody, krátko sa pomodlil. Nato z neba padol oheň, strávil obetné zviera, drevo, oltár a aj vodu, ktorou bola poliata. Keď to ľud videl, začal volať "Pán je Boh". Tak Eliáš dokázal pravosť jediného Boha Izraela. Následne dal pochytať Baálových prorokov a

pozabíjať ich (za modloslužbu bol trest smrti). V ten deň dal Boh na krajinu dážď po dlhom období sucha.

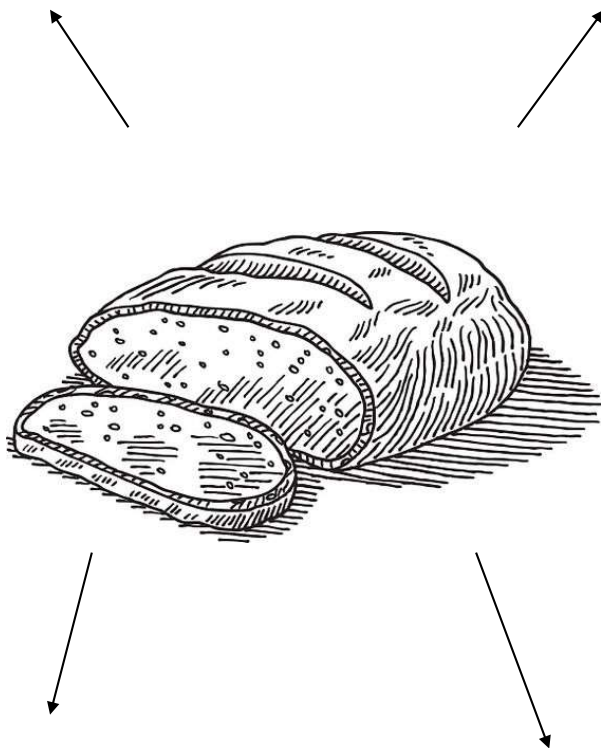
Úloha pre škôlkarov:

Milé deti, prorok Eliáš je jediný prorok, ktorý bol vzatý do neba a jeho telo neostalo na tejto zemi. Vymaľuj obrázok, kde je prorok Eliáš vzatý na horiacom voze.

Úloha pre školákov:

Prorok Eliáš bol poslaný Bohom aj do mesta Sarepte, kde sa o neho postarala vdova so synom, ktorého prorok Eliáš uzdravil. Vdova mu upiekla malý bochník chleba, pričom zo žiadnej suroviny na chlieb neubudlo počas prípravy pečenia. Tvojou úlohou, šikovný žiak, je napísať, z akých základných surovín sa robí chlieb.

Milé deti!

V mesiaci máj máme viacero veľkých prázdnikov, ktoré slávime. Či už to je Voznesenje Hospoda, Velikomučeník Georgij Pobidonosec alebo aj blažená Matrona Moskovská. No trochu viac sa povenujeme **životu sv. Georgija**.

(chýbajúce informácie doplň z vlastnej hlavičky alebo z kníh, ktoré opisujú život svätých)

Tento svätec žil v storočí.

Vstúpil do služby rímskej armády ako v... .. k.

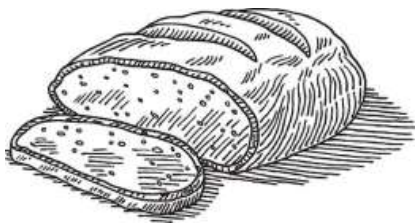
Na ikonách sa zobrazuje na koni, kde poráža d... .. a.

Jeho prázdnik slávime

Súť až pre škôlkarov:

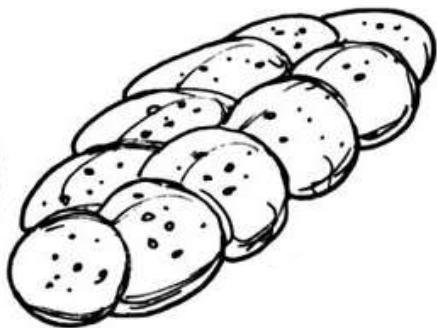
Správne priradi názov rôzneho pečiva k obrázku:

VIANOČKA

ŽEML'A

CHLIEB

CROISSANT

Súťaž pre školákov:

Nájdí, čo najviac slov:

U	A	K	A	R	M	E	L	E	F
G	C	H	L	A	P	E	C	R	F
O	H	E	Ň	Ô	K	V	H	E	E
O	L	K	M	Ú	K	A	N	L	Z
L	I	Z	R	A	E	L	R	I	O
I	E	E	P	D	S	A	M	Á	J
V	B	O	J	I	S	K	O	Š	O
A	D	N	V	D	O	V	A	E	Z
L	P	P	R	O	R	O	K	Y	U
K	R	Á	Ľ	U	D	H	R	B	E
P	Š	E	N	I	C	A	W	A	J

*Chlieb, vdova, chlapec, máj, Eliáš, kráľ, múka, voda, pšenica,
prorok, oheň, Karmel, olej, Izrael, bojisko, oliva, kôň, Jozef,
Jozue*

Vypracovala Veronika Skyslaková

Vaše súťažné odpovede nám posielajte do
7 pracovných dní na adresu:
sutaz.ovecka@gmail.com.

LISTY VALAAMSKÉHO STARCA SCHIIGUMENA JÁNA

Osemdesiaty prvý list

Čítal som 7. hymnus svätého Simeona nového Teológa. Je v ňom opísaný vyšší meditatívny stupeň, ktorý je človeku daný z Božej blahodate, po očistení srdca od vášní, a pre tvoje ohraňčený um nepredstaviteľný. Svätí Otcovia píšú: „ak niekto neočistil svoje srdce od vášní a snažil sa o meditáciu, takých postihuje Boží hnev.“ Neradím Ti čítať tento hymnus, pretože by ti nepomohol. Čítaj knihy o aktívnom živote a svoje srdce očisťuj od vášní. Ak sa Ti to podarí, vtedy budeš rozumieť aj meditatívne mu stupňu. Pri čítaní hymnov tohto Otca sa divíš, ako bolo možné zažiť a napísať nevysvetliteľné? Keď je človek Božou blahodatkou osvietený a z hora spojený s Pánom, vtedy Pán človeku odhaľuje Svoje božské tajomstvá, ktoré sú pre náš telesný um nepredstaviteľné, budeme čítať, ale v podstate nemôžeme pochopiť (poňať). Radiš mi, aby som tento hymnus vo svojom srdci opatroval, ako nejaké tajomstvo. Samozrejme, ja nie som dôstojný takého vysokého stupňa meditácie skúsenosťou a pocitom srdca, aj pri čítaní Dobrotoľubija v piatich častiach chápem tento stupeň, nakoľko môže pojať môj ohraňčený um, lebo je to v ňom veľmi dobre objasnené, ale iba trochu iným spôsobom, ako v hymnoch ctihodného Simeona. Nie tak dávno som čítal knihu, preloženú z gréčtiny od Kallista Katafiliota o božskom spojení a meditatívnom živote. V celej knihe sa hovorí iba o meditácii a spojení s Bohom podobne, ako v hymnoch ctihodného Simeona.

Osemdesiaty druhý list, 28. 4. 1954

Svätá Cirkev spieva: „očisťme city a vidíme,“ ako krátko povedané, a aká hĺbka je v týchto slovách. Pretože sa vzťahujú na dve ľudské usporiadania. Na aktívne (činné) a meditatívne. Ak niekto s Božou pomocou očistí svoje srdce od vášní hrdosti, pýchy, pokrytectva, zloby, hnevu a ďalších vášní, takýto človek potom Božou blahodatkou prichádza do prvobytného stavu, v akom bol stvorený Adam. Áno, toto je stupeň svätých božích ľudí. Pretože bez aktívneho života nemôže byť život meditatívny, nie zbytočne svätí Otcovia na seba pozerali ako na nepriateľa. Svätí Otcovia skúsenosťou prešli týmito dvoma životmi, aktívnym a meditatívnym, a zanechali nám svoj odkaz v múdrych knihách. Ich dielo iba umom nemôžeme v plnosti pochopiť, ale životom.

Osemdesiaty tretí list, 1. 7. 1954

Je veľmi smutné počuť, že kňazi svoje duchovné deti učia počas modlitby v

mysli si predstavovať obraz Spasiteľa, Božej Matky, či akéhokoľvek iného svätého. Takýto spôsob modlitby nie je správny, ba dokonca škodlivý. Viem, že tí, ktorí sa tak modlili, poškodili svojim hlavám a liečili sa u lekárov. Krátko poviem, ako je potrebné modliť sa podľa múdrych rád svätých Otcov. Um je potrebné uzavrieť do slov modlitby a byť vnímavý k hornej časti hrudníka. Lebo vnímavosť je dušou modlitby. Na srdce nie je potrebné tlačiť vnímavosťou, ak tá vnímavosť bude v hrudi, potom aj srdce bude cítiť. Ak sa zjavia zbožnosť a pocit tepla v srdci, netreba si namýšľať, že sme získali niečo veľké. Stáva sa to skutočne zo sústredenosti, nie je to pôvab. Pán svojou blahodätou dáva modliacemu sa nejakú útechu. Zo všetkých síl sa snaž, aby si nikoho v ničom nesúdila. Čo nechceš, aby robili tebe, nerob ani ty druhým a nebuď nepriateľská, ináč sa modlitba nebude vštepovať do srdca.

Osemdesiaty štvrtý list, 15. 7. 1954

E. mi povedala, že ti zomrela mama, a že za ňou veľmi smútiš a trápiš sa za ňu. Nežiaľ, Tvoja mama nezomrela, ale prešla do druhého večného života, lebo telo je síce zo zeme a preto sa do zeme aj vracia, ale duša je od Boha, a preto sa k Bohu vracia. Tento náš život je dočasný a preplnený rôznymi starosťami, a nikto sa im nevyhne. Pretože duša je stvorená na Boží obraz a podobu nikde a nikdy nenájde pokoj okrem Boha, ak sa oddáme do Božej vôle, potom nás starosti budú trápiť iba zľahka. Tvoja mama sa teraz zbavila všetkých týchto pozemských starostí a večne bude žiť v druhom svete, kde niet konca, a celé ľudské pokolenie od Adama do druhého príchodu Spasiteľa na zem tam pôjde tiež. Musíme pevne veriť v sväté evanjelium a snažiť sa, nakoľko budeme mať síl plniť prikázania Spasiteľa. Ale my sme asi hluchí, a nepočujeme, že Pán nás k sebe volá. „Príďte ku mne všetci, namáhajúci sa a ustarostení a ja vás uspokojím,“ hľa, kto jediný nás môže uspokojiť. Amen.

Osemdesiaty siedmy list, 4 .8. 1954

Na Tvoj dlhý list Ti odpoviem krátko. Píšeš, že 25 rokov čítaš, počúvaš a nasyčuješ sa slovom Božím, a nevidíš v tom zmysel. A akýže zmysel to chceš mať? Alebo chceš seba vo všetkom vidieť dokonalou a svätou? Takto to v duchovnom živote nejde. Stačí Ti, že vidíš svoje nedostatky, lebo cez ne nenápadne, postupne k Tebe prichádza, hoci iba na malom stupni, pokora. Odchýlky a unášania nás veľmi pokorujú. Spomínam si, že som Ti o tom už nie jeden raz písal. Je dobre, že si s X. želáte zaoberať sa modlitbou, je na to ten správny čas, nech vás poučí Pán! Pamätaj tiež na to, že najlepšou vecou je duchovný rozhovor, čítania duše spásonosných kníh, trpezlivosť atď., čiže zaoberanie sa modlitbou. Pán vo svojej milosrdnosti vám pomôže položiť dobrý začiatok.

Zdroj: <https://www.pravoslavie.sk/subory/Svetlo%2032.pdf>

Foto: <https://ruslook.su/zhizn-duhovnaya/lampadka-eto.html>

Preklad: jerej Marek Ignacik

Spracoval: Ludvig Kináč

IKONA MATKY BOŽEJ „VILNIUSKÁ – OSTROBRANSKÁ“ (26. 12. / 8. 1.)

Zachovalo sa niekoľko svedectiev, ktoré sa viažu k pôvodu tejto divotvornej ikony, ktorá skrze milosť Matky Božej prinášala útechu mnohým veriacim.

Prvé svedectvo hovorí, že ikona bola prinesená z Korsuni - Chersonésu veľkokniežaťom Algirdasom a bola odovzdaná ako dar jeho prvej žene Márii Vitebskej. Jeho druhá žena Juliania (Uliana) Tverská potom túto ikonu darovala chrámu svätej Trojice, odkiaľ sa následne dostala do kaplnky, ktorá sa nachádza v jednej z mestských brán Vilnius, nazývaná „Ostrá brána“ (litovsky Aušros Vartai, poľsky Ostra brama, teda Ostrá brána).

Z druhého svedectva sa potom dozvedáme, že táto ikona bola zaslaná veľkokniežaťu Algirdasovi byzantským cisárom Jánom V. Palaiologom na pamiatku toho, ako veľkoknieža prijal kresťanstvo.

Tretie svedectvo hovorí, že ikona sa sama zjavila pri Ostrej bráne 14. apríla roku 1431. V tomto roku sa však táto ikona už nachádzala v jednej kaplnke blízko chrámu svätej Trojice v Ruskom (čiže Ostrom) konci mesta Vilnius a bola nazývaná Korsunská.

V roku 1498 boli z dôvodu nebezpečenstva napadnutia Tatármi postavené nové mestské kamenné hradby a spolu s nimi aj brána s vežou; nad touto bránou bola postavená kaplnka. Na túto kaplnku bola z vonkajšej strany umiestnená Korsunská ikona, tvárou obrátená k tým, ktorí vchádzali do mesta. Pretože bola kaplnka postavená v tzv. ostrom konci mesta nad bránou, tak sa pomenovanie ikony zmenilo na Ostrobranskú.

V čase Brestskej únie sa ikona

stala majetkom baziliánov, potom, okolo roku 1624, pre zmenu majetkom karmelitánov, ktorí vtedy do svojich rúk zabrali aj kaplnku. Roku 1671 nechali karmelitáni na mieste starej brány s kaplnkou postaviť novú kaplnku a ikonu dali dovnútra kaplnky; odvtedy bola ikona obrátená tvárou ku chrámu a k mestu.

Po strašnom požiari vo Vilniuse v roku 1714 bola ikona prenesená do Terezínskeho chrámu, ale v roku 1744, keď bola pôvodná kaplnka opäť postavená, bola znovu umiestnená do kaplnky nad bránou. Na začiatku 19. stor. sa baziliáni snažili, aby im bola ikona znova vrátená, takže spor došiel až do Ríma. Tam pápež rozhodol, aby ikona zostala v starostlivosti a ochrane kláštora karmelitánov, pretože sa nachádzal najbližšie k ich kaplnke, v ktorej sa ikona nachádzala.

V roku 1812 bola ikona najprv poškodená francúzskymi vojakmi, avšak neskôr, v roku 1829, sa jej podarilo zreštaurovať. Potom, čo bol karmelitánsky kláštor roku 1832 uzavretý, bol Tereziánsky kostol premenovaný na Ostrobranský.

Teraz sa ikona nachádza na svojom pôvodnom mieste v kaplnke nad Ostrobranskou bránou. Ikona je napísaná na dubovej doske, Prečistá Panna je zobrazená do pásu v okamihu Zvestovania blahej zvesti archanjelom Gabrielom.

MODLTBA K PRESVÄTEJ BOHORODICI (pred jej ikonou „Ostrobranskou - Vil- niuskou“)

Presvätá Panna, Matka Pána najvyšších síl, nebies i zeme Kráľovná a nášho mesta premocná Ochrankyňa!

Od nás nedôstojných služobníkov Tvojich prijmi pochvalné piesne a povznes naše prosby a modlitby k trónu Syna Tvojho a Boha nášho. Nech bude milostivý k nám hriešnym a uštedrí dobrotu svojim tým, ktorí Ťa ctia, ktorí sa s vierou a láskou skláňajú pred Tvojím divotvornou ikonou.

Ku komu máme volať, Vládkyňa? Ku komu sa máme v smútku a žiali utiekať, keď nie k Tebe, Kráľovná nebeská? Kto prijme náš plač a povzdychy, keď nie Ty, Prečistá, Nádej kresťanov a Útočisko nás hriešnych? Kto viac ako Ty nás v nešťastiach ochráni? Preto Teba horlivo prosíme

a k Tebe sa modlíme, záštitou svojou pokry naše prehrešky, ochráň nás od nepriateľov viditeľných i neviditeľných, obmäkči srdcia ľudí zlých, ktorí proti nám povstali.

Matka nášho Pána a Stvoriteľa! Ty si koreň panenstva a nevädnucci kvet čistoty. Prijmi našu nedôstojnú modlitbu a zachovaj nás v duševnej čistote, ochraňuj nás pred ľstou nepriateľov, pred neočakávanou smrťou a daruj nám pred skonáním pokánia. Zmiluj sa nad nami v denných hodinách, rovnako tak sa zmiluj aj v hodinách ranných a večerných. Buď nám ochranou v každom okamihu, zachovaj tých, ktorí stoja, tých, ktorí sedia, aj tých, ktorí chodia po rôznych cestách, a ochraňuj tiež v noci spiacich.

Buď nám na každom mieste a v každom čase, Preblahá Matka, stenou neporušiteľnou a príhovorom mocnou. Ty, Prečistá, zjavila si sa nám opatrovateľkou a ochrankyňou nášho života, zbav nás aj od besov v hodine smrti, po smrti nám potom vypros u Syna Tvojho a Boha nášho, aby sme našli odpočinutie.

My hriešni k Tebe s nádejou povznášame modlitby a láskavo Ťa ospevujeme: Raduj sa, Blahodátná, raduj sa, Milostiplná, raduj sa, Preblahoslavená, Pán s Tebou a spolu s Tebou aj s nami. K Tebe sa utiekame, k našej nespochybniteľnej a rýchlej Ochrankyňi. Tebe ako všemohúcu Pomocnicu sami sebe, i druh druhá, i všetok život náš Christu Bohu porúčame, ktorému patrí všetka sláva, česť a poklona, s Bezpočiatčným Jeho Otcom, s Presvätým, Blahým a Životodárným Jeho Duchom, teraz i vždy, až na veky vekov. Amiň.

Zuzana Sadilková

Zdroj a foto: zivotysvatych.blogspot.com

„NIČ VÝZNAMNEJŠIE, AKO SLUŽENIE SVÄTEJ LITURGIE NA SVETE NEEXISTUJE.“

Poznáme ho z úspešného dokumentárneho filmu *Osadné*. V rovnomennej dedine na severovýchode Slovenska pôsobí ako jej duchovný správca. Stará sa tiež o cerkvi v Hostoviciach a Parihuzovciach. Je držiteľom titulov „theologiae doctor“ a „philosophiae doctor“, ktoré získal na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte, spadajúcej pod Prešovskú univerzitu v Prešove. Nie všetci vedia, že je aj veľmi grafický zdatný. V tejto súvislosti môžeme spomenúť, že je tvorcom Pravoslávneho kalendára s ikonami na každý deň roku 2023 a ďalších kalendárov a kníh. Robil počítačovú sadzbu, ale tiež preklad obsahu obľúbenej knihy zvanej *Ochridský prológ*. Manžel, syn, brat a v neposlednom rade otec mladej rodiny, protojerej ThDr. Peter Soroka, PhD. (43).

Otec Peter, v akom prostredí ste vyrastali? Kde siahajú vaše korene?

Vyrastal som v pravoslávnom prostredí, v jednej domácnosti s rodičmi, sestrou a starými rodičmi. Keďže naši nemohli mať desať rokov deti, moje narodenie bolo v rodine veľkou radosťou a vraj ma vymodlila moja babka, ktorá mi dávala aj základy duchovnej výchovy. Keď ma priniesli z pôrodnice, babka ma vzala na ruky a povedala slová: „*keby jem sa dožyla, žeby jes byl popom.*“ Naším sa to vtedy až tak nepáčilo, ale keď som sa v útľom detstve hral s loptičkou na gumičke, že je to kadidlo, tak si nato zvykli.

Ako ste v čase svojho detstva a mladosti rád trávil svoj voľný čas? A ako ho najradšej trávite teraz?

Aj keď prejavy viery vtedy neboli veľmi v móde, vždy sme chodili do cerkvi.

Neskôr na základnej škole som začal chodiť každý deň aj na večerne, aj keď to bolo skôr kvôli kamarátovi ako kvôli samotnej večerni. Som zato veľmi vďačný, lebo postupne som si večerne veľmi oblúbil a každodenne ich slúžim dodnes. Na strednej škole sme mali pravoslávnu cerkev vo Svidníku veľmi blízko našej bytovky, takže som chodil každý deň aj ráno na sväté Liturgie, potom do školy a večer na večerne. Často sme von hrávali futbal, či hokej, hrali sme sa aj v prírode, v lese, aj keď sme bývali v meste.

V súčasnosti môžem povedať, že moje zamestnanie je aj mojim koníčkom. Veľmi rád slúžim, v priebehu týždňa žiaľ iba každodenné večerne, lebo okolnosti mi viac nedovoľujú, ale aspoň cez víkend je to ráno aj večer. Okrem toho rád píšem a prekladám rôzne články, knihy, graficky upravujem obrázky. Veľa voľného času mi zaberá aj učenie byzantského spevu, ktorý musím každý deň cvičiť, aby som bol pripravený na sobotňajšiu online hodinu.

O akú online hodinu ide, priblížili by ste o nej našim čitateľom viac?

V mojom 2. ročníku štúdia na PBF (v roku 1998) som mal možnosť byť na niekoľkomesačnom pobyte v Srsbsku, kde som v monastieri Kovilj spoznal krásu tzv. byzantského spevu, ktorý mimochodom na Veľkú Moravu priniesli z Byzancie aj sv. Cyril a Metod. Je to pôvodný pravoslávny cirkevný spev, ktorý zostavovali naši svätí otcovia spolu s bohoslužobnými textami. Vždy som túžil naučiť sa tieto nápevy a po neúspešnom niekoľko mesačnom pokuse v roku 2017 sa mi spolu s ďalšími ľuďmi zo Slovenska už tretí rok darí online študovať na Škole cirkevného spevu sv. Jána Damaškého v Novom Sade. Je to značne náročné hlavne pre mňa bez hudobného vzdelania a musím tomu venovať naozaj dosť veľa času. Ale veľmi sa teším, že

sa môžem učiť a spievať tieto posvätné spevy.

Akú hudbu ste kedysi rád počúvali a k čomu v tejto oblasti inklinujete dnes?

V mladosti som rád počúval aj modernú hudbu, napr. ABBA, Roxette, ale môj najobľúbenejší spevák a herec bol David Hasselhoff. Potom som začal počúvať piesne otca Romana a k dispozícii bola aj kazeta akafistu sv. Onufriji Veľkého z poľského monastiera v Jablecznej, či iné viachlasné zbory. To bola hudba mojej mladosti. Teraz som zaľúbený do byzantského spevu a keďže sa ho aj učím, rád počúvam rôzne grécke, srbské, či bulharské zbory.

Čo rád čítate, ak máte čas?

Môj obľúbený žáner sú životopisy a cestopisy. Rád čítam o ľuďoch a ich osudoch, hlavne o životoch svätých, v ktorých nájdeme najviac inšpirácie pre našu životnú cestu k Bohu.

Spomeniete si ešte na obdobie, kedy ste v sebe počuli volanie Božieho hlasu pre povolanie svjaščenstva?

Aj keď som bol vymodlený, spočiatku som svjaščenikom nechcel byť, chcel som byť kuchárom, či hercom. Avšak chodenie do cerkvi bola pre mňa samozrejma vec, aj obsluhovanie na sv. Liturgii. Raz nás navštívil náš duchovný otec a povedal mi, či by som nechcel byť popom a ja, ani neviem prečo, som povedal, že dobre a odvtedy som sa tejto myšlienky držal.

Bola štúdium na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte v odbore teológia pre vás spočiatku hneď jasnou voľbou?

Spomínaná udalosť sa stala v mojom siedmom ročníku na základnej škole, a preto boli moje ďalšie štúdiá jasnou záležitosťou, vedel som kde pôjdem na strednú aj na vysokú školu dávno predtým, ako sa dávali prihlášky.

Akú strednú školu ste vlastne navštevovali?

Štúdium na strednej škole bola pre mňa povinná jazda pred bohosloveckou fakultou, takže som si to tam doslova odtrpel v každom ohľade. Som absolventom odboru mechanik silnoprúdových zariadení na Strednom odbornom učilišti vo Svidníku, ale keď potrebujem niečo opraviť, tak radšej nato zavolám skutočného elektrikára. Šiel som tam študovať len preto, lebo tam ako kuchárka pracovala moja mama, mal som to z domu najbližšie a ráno pred školou som stíhal ísť do cerkvi. Počas celého štúdia som sa nevedel dočkať bohosloveckej fakulty a v dobrom som závidel моjim starším kamarátom zo Svidníka, ktorí tam už študovali. Ale nakoniec som sa dočkal aj ja.

Prezradíte našim čitateľom aj ako ste sa zoznámili s vašou manželkou, matuškou Evkou?

V druhom ročníku vysokej školy som bol na študijnom pobyte v srbských monastieroch a tak som uvažoval aj nad mníšskou cestou môjho života. Nechal som to však na Hospoda Boha, aby to za mňa On rozhodol. Preto som si povedal, že keď si do konca tretieho ročníka nenájdem dievča, tak Boh chce, aby som sa stal mníchom. Pár mesiacov pred jeho koncom som sa zoznámil s Evkou, ktorá študovala na našej fakulte v ročníku nižšie a tak som to prijal ako Božiu vôľu a oženil som sa s ňou.

Priniesla vám matuška Evka možno do života iný pohľad, rozmer, či iný uhol pohľadu nazerania na život?

Určite áno. Ja pochádzam z čisto pravoslávneho prostredia a ona bola kedysi evanjelička. Keď sme sa zoznámili, musel som sa naučiť vysvetľovať a formulovať učenie našej viery, čo mi veľmi pomohlo aj v mojej práci duchovného. Zároveň som začal inak hľadiť na inovercov, viac som ich začal chápať, lebo človek si nevyberá do akej viery sa narodí, ale vždy môže nájsť cestu k pravej pravoslávnej viere.

Je možno niečo, za čo ste manželke Evke vďačný?

Pravdaže. Okrem krásnych dvoch synov, ktorých nám porodila, jej ďakujem za krásny spev, ktorým krásli naše bohoslužby, lebo bez nej ako skvelej kantorky si viem len veľmi ťažko predstaviť slúženie v našich troch chrámoch.

A čo vaši rodičia, ako oni vychovávali vás so sestrou? K čomu vás hlavne viedli, čo výchovou vštepovali?

Neboli to len rodičia, ale aj starí rodičia, ktorí nás predovšetkým vlastným príkladom smerovali k Bohu, k Cirkvi a chrámu. Vždy sme patrili medzi aktívnych veriacich, moja mama sa podieľala aj na upratovaní cerkvi, nebohý otec pomáhal pri prácach pred posviackou novopostavenej cerkvi vo Svidníku. Najviac si však pamätám, že bolo niečo normálne, aby sme v nedeľu nešli do cerkvi. Aj keď už boli starí rodičia vo vysokom veku, ale zdravotný stav im to dovoľoval, vždy sme spolu šli na svätú Liturgiu, aj keď peši sme to do starej cerkvi mali asi pol hodinu.

Máte nejaké želanie súvi- sace s vašimi potomkami Justínom a Joakimom?

Jasné, aby obaja šli v mojich stopách, jeden by mohol byť svjaščenik a druhý mních. Nechám to však na ich rozhodnutie, lebo moje želanie sa nemusí stotožňovať s Božou vôľou. Veľmi by som sa však tešil, aby si vybrali toto naše najdôležitejšie povolanie, lebo nič významnejšie ako stáť pred Božím prestolom a slúžiť svätú Liturgiu na svete neexistuje.

Čo je podľa vás z hľadiska rodiča na výchove najťažšie?

Byť svojim deťom dobrým vzorom. Ja sám sa často prichytím, ako od synov vyžadujem to, čo som sám ako dieťa nerobil. Je ťažké deťom niečo vysvetľovať, ak to nerobíme my sami. A tiež je zložité nájsť hranicu medzi prísnosťou a ústupčivosťou. Nie je podľa mňa dobré, ak je rodič veľmi prísny, aby sa dieťaťu nesprotivil, ale keď je príliš mäkký, dieťa to zneužije a prestane ho rešpektovať. Ja sa zďaleka nepo-

važujem za ukážkového rodiča, ale snažím sa deťom prejavit' čo najväčšiu lásku, aby aj pri prítomnosti aj ústupčivosti cítili, že ich nesmierne ľúbim.

Čo si vážite a máte najradšej na svojej mladšej sestre?

Obdivujem na nej jej ambicióznosť. Vždy išla za svojím životným cieľom a dosiahla, čo chcela. Týka sa to štúdií, aj osobného života. Podarilo sa jej to možno aj preto, lebo počúvala duchovného otca. Po strednej škole napríklad chcela ísť študovať prekladateľstvo z ruského jazyka a o rok neskôr našu Pravoslávnu bohosloveckú fakultu. Duchovník jej však poradil, aby šla najprv na PBF a až o rok na ruštinu. Veľmi sa jej to nepáčilo, ale počúvla a doteraz je zato vďačná, lebo štúdium prekladateľstva bolo také náročné, že keby to vymenila, na našu fakultu by už potom asi nešla.

Zanecháte našim čitateľom nejaký odkaz, niečo čo vám leží na srdci?

Nie som odborník na duchovný život a ak by som mal niekomu niečo poradiť, tak by to bola pravidelná návšteva cerkvi, nielen v nedeľu a sviatky, ale vždy, keď sa vykonávajú bohoslužby. Aj keď je človek v chráme nepozorný, či nesústredený, alebo v prípade detí, ak vystrájajú, Božia blahodať aj tak pôsobí a priväzuje si ho k sebe. My popí by sme boli najradšej, keby šiel každý študovať na PBF a aby každý chlapec sa stal kňazom. Avšak aj keď tomu tak nebude, mladý človek, ktorý pravidelne chodí do chrámu, v každej normálnej profesii môže dosiahnuť spasenie duše a Boh mu dá svoje blahoslovenie. Len sa držíme Boha a Cirkvi.

Otázka: *Sláva IC XC, ja by som sa chcel opýtať aký účel plní posväcovanie materiálov v cirkvi ako je posväcovanie vody na Bohojavenije, sviečok, bahniatok, paschálnych pokrmov, bylínok na Jána Chrestiteľa, ovocie na Preobrazenie... prosím vás mohli by ste mi vysvetliť za akým účelom sa tieto veci posväcujú a na aký účel sa tieto veci používajú?*

Odpoveď: Sláva na viky Bohu. Posväcovanie každej jednej materiálnej veci, konkrétne tieto, ktoré si vymenoval sú spojené s určitým sviatkom. Vo svätej Cirkvi ľud svojimi modlitbami privoláva Sv. Ducha aby posvätil konkrétnu vec a vylial na ňu svoje požehnanie, aby nám táto vec slúžila k duchovnému úžitku. Na to nám slúži jedna z bohoslužobných kníh nazývaná Trebník (kniha obradových predpisov), v ktorej sa nachádzajú modlitby na mnohé veci. Od bohoslužobných predmetov, kníh, rúch, ikon aj tie, ktoré si vymenoval až po autá, domy a mnohé iné.

Konkrétne tieto veci, ktoré si vymenoval alebo aspoň väčšina z nich sa prináša ako žertva, pri niektorom sviatku. Na Preobrazenie prinášame ovocie ako vďaku, že nám Boh daroval dobrú a hojnú úrodu a tak ho prosíme, aby požehnal to, čo sme mu predložili, rovnako tak bylinky. Posvätenie vody sa koná na Bohojavenije, aby Boh uzdravil a očistil skrze vodu všetko živé i neživé a pijeme ju na uzdravenie duše aj tela. V niektorých krajinách sa ľudia kúpu v týchto vodách, inde napríklad na Cypre sa hádže kríž do vody a kto ho nájde má to ako Božie požehnanie. Na Sritenije sa posväcujú sviečky nadväzujúc na slová Simeona hovoriaceho, že Christos je „svetlom na osvietenie pohanov.“ Ide teda o duchovné osvecovanie tohto sveta, ktorý „v zle leží,“ a taktiež osvecovanie každého ľudského srdca. Zapalovanie posvätených sviečok je taktiež zbožnou praxou pri prírodných pohromách (od toho západný názov: hromničné sviece - čiže ochrana ľudského príbytku pred úderom blesku). V Pravosláví je však obvyklé zapalovať posvätenú sviecu pri obvyklej modlitbe - každý deň. Všetky tradície závisia od krajiny a miestnej tradície. Posväcovanie paschálnych pokrmov je našou miestnou praxou a tradíciou, ktoré majú význam hlavne pre tých, ktorí sa postili a odopierali si živočíšne pokrmy. No napríklad na Balkáne, konkrétne v niektorých častiach Grécka na Paschu pečú celé kura.

Je ešte dôležité poznamenať, že nech posväcujeme čokoľvek, vo všetkom je potrebná viera a upriamenie sa na to, že všetko to, čo Bohu predkladáme na požehnanie je od samotného Boha - Tvoja od Tvojich Tebi prinosjášče (Tvoje z Tvojho Tebe prinášame). Vždy máme byť Bohu za čo vďační a preto vznikli aj tieto zbožné zvyky a tradície.

jerej Mgr. Nikifor Surma, duchovný BPM

V tejto rubrike vám dávame možnosť opýtať sa na akékoľvek otázky, ktoré Vás zaujímajú, či trápia. Pokúsime sa odpovedať ako najlepšie vieme. Otázky posielajte na email bpmslovensko@gmail.com

IKONA PRĚSVĚTEJ BOHORODIČKY „NEOČAKÁVANÁ RADOST“

Táto ikona je uctievaná v Ruskej pravoslávnej cirkvi ako čudotvorná ikona (tvoriaca zázraky). Obraz vznikol na základe príbehu o zázračnom prízraku hriešnika, ktorý je opísaný Dimitriom Rostovským v diele „Runo Orošenkoje“ (1683).

Istý človek mal zvyk sa každý deň modliť pred ikonou Bohorodičky a potom ísť konať zlo, ktoré si zaumienil.

No raz počas modlitby uvidel „vznášajúci sa obraz a živú Bohorodičku so svojím Synom.“ „Pozera, odkryli sa jazvy Mládenca na rukách a nohách, aj na boku a tečie z nich krv sťa potok ako na Kríži.“ V strachu sa tento človek opýtal Bohorodičky o jazvách a ranách Bohomládenca a dostal odpoveď, že hriešnici znovu a znovu rozpínajú Isusa Christa a nútia ju plakať nad ich činmi. Hriešnik nástoľčivo prosil Divu Máriu, aby sa nad ním zľutovala a pomodlila sa za to k jej Synovi. Mária súhlasila, no dvakrát Isus odmietol jej prosbu o zmilovaní sa nad hriešnikom.

Vtedy si Bohorodička posadila pred seba Syna a chcela padnúť k Jeho nohám no Syn povedal: „Čo chceš urobiť, ó Matka?“ „Budem ležať pri Tvojich nohách spolu s týmto hriešnikom, dokiaľ mu neodpustíš jeho hriechy,“ povedala Božia Matka. Vtedy Syn odvetil: „Zákon hovorí, aby Syn ctí Matku, pravdaže sa žiada aby zákonodarca sám bol vykonávateľom zákona. Ja som Tvojím Synom, Ty mojou Matkou a Ja si preto musím Teba ctíť, počúvať Tvoje prosby a modlitby. Nech sa stane ako chceš. Odpúšťajú sa jemu hriechy vďaka Tebe. Na znak odpustenia, nech bozkáva jazvy Moje.“

Zdroj: @xxc_ru **Autor:** Neznámy

Preklad a spracovanie Alexander Hričko

† ИСТИНА

OBSAH

Báseň od hypodiakona.....	3
Pravoslávie vo svete.....	4
Pravoslávna duchovnosť.....	6
Cirkevné dejiny.....	8
Novodobí svätí.....	10
Liturgické okienko.....	12
Recept.....	14
Ovečka.....	15
Život mladého človeka.....	22
Pravoslávna ikona.....	24
Rozhovor.....	26
Pýtajte sa.....	32
Ikona „Neočakávaná radosť“.....	33

Obálka:

Pascha Christova – PCO Snina

Strana 2:

Pozvánka na púť Medzilaborce – Krásny Brod

Strana 35:

Podakovanie darcom

Obálka:

Pozvánka na MDD v Prešove

Dátum vydania: máj 2023

ISTINA

Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS

Ročník XXVIII/2023. ISSN 1335-6739.
Číslo indexu: EV 3633/09.

Vydavateľ: Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS. IČO 17 075 947
Adresa redakcie: Bayerova 8, 080 01 Prešov
Telefón: +421 940 564 512
e-mail: clanky.istina@gmail.com
web: <https://bpmorthodox.sk/istina/>
Uzávierka prijímania príspevkov je vždy 10. deň v mesiaci. Cirkevne schválené.

Šéfredaktor: Kamil Kurták

Redakčná rada: Ivana Bilá, Veronika Čajková, Daniel Havaj, Jana Gubová, Dávid Horváth, Eva Kahancová, Jana Kapralová, Ludvig Kináč, Petra Petrisková, Zuzana Sadilková, Tatiana Vasilou

Korektúra: Zuzana Sadilková

Grafická a technická úprava: Jaroslav Smoleň, jerej Miroslav Guba

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Objednávky na odber:

Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS

Redakcia časopisu ISTINA

Bayerova 8, 080 01 Prešov

Tel. č.: +421 917 577 715

E-mail: bpmslovensko@gmail.com

Cena za kus 0,50€. Ročný príspevok 6€ + poštovné na rok podľa počtu predplatených kusov (pre odberateľov zo Slovenska):

1 - 2 ks = 12 eur

3 - 10 ks = 16 eur

11 - 20 ks = 24 eur

21 - 40 ks = 35 eur

IBAN (Fio banka):

SK1983300000002502282852

Drahí otcovia duchovní, veriaci, mládežníci a podporovatelia Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS!

Obraciame sa na Vás, aby sme Vám vyjadrili úprimné poďakovanie za Vaše štedré finančné príspevky na realizáciu našich aktivít. V roku 2023 sa nám podarilo vyzbierať v rámci zbierky, pri príležitosti sviatku Stretnutia Hospodina so Simeonom 2507, 20 eur.

Vašu podporu si veľmi vážime a bude veľmi dôležitá, aby sme v roku 2023 mohli aj naďalej úspešne realizovať rôzne aktivity.

Vaše príspevky nám pomôžu pokryť niektoré nevyhnutné výdavky, na aktivity, ktoré sú potrebné na vytvorenie spoločenstva, ktoré bude pracovať na blaho našej cirkvi.

Bez Vašej pomoci by sme len ťažko dokázali zorganizovať rôzne akcie, tábory, púte, stretnutia mládeže, besedy, prednášky, koncerty a mnohé ďalšie.

Zbierka bola realizovaná s požehnaním Blaženejšieho Rastislava arcibiskupa prešovského, metropolitu českých krajín a Slovenska.

Ešte raz ďakujeme za Vašu podporu v roku 2023 pre Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS.

*S láskou v Christu
Vedenie Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS*

